

Miljöberättelse 2020

Statens medieråd är en myndighet som har i uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten följer medieutvecklingen och forskning kring barn och unga, sprider information, ger vägledning om barns och ungas mediasituation samt ansvarar för att fastställa åldersgränser för film som ska visas offentligt för barn under 15 år. Som myndighet har Statens medieråd ett stort ansvar. I enlighet med förvaltningslagen ska allmänna medel hanteras effektivt. Myndigheten ska även ta miljöhänsyn och arbeta med miljöledning utifrån Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. I denna framgår att myndigheter som hör till Kulturdepartementet ska ha ett miljöledningssystem, vilket innebär att myndigheten "...inom ramen för sitt ordinarie uppdrag ska ha ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i myndighetens verksamhet så att man tar hänsyn till verksamhetens direkta och indirekta miljöpåverkan på ett systematiskt sätt." En hållbar utveckling har både en ekologisk, social och ekonomisk dimension. Statens medieråd har också en ambition att - via initierade och utbildade medarbetare - sprida denna kunskap och detta förhållningssätt till andra.

Catarina Falklind Breschi har utsetts till miljöansvarig. Direktör Anette Novak har det övergripande ansvaret för att miljöarbetet löpande följs upp och utvärderas genom årlig rapportering till Naturvårdsverket samt miljörevision. Dessutom finns en miljöledningsgrupp bestående av Catarina Falklind Breschi, Ida Lithell och Therese Hellgren, med uppgift att utveckla miljöarbetet på myndigheten samt se till att hålla dokumentationen uppdaterad.

Sedan 2014 har Statens medieråd årligen erhållit ett miljödiplom, enligt Svensk miljöbas.

Följande policy och rutindokument innehåller miljöhänsyn och har genomgått översyn och vid behov reviderats under 2020.

- Policy: Miljöledningsarbete
- Policy: Tjänsteresor
- Riktlinjer för inköp och direktupp-handling
- Rutin för hantering av avfall och farligt avfall
- Lathund för öppning och stängning av Statens medieråds lokaler
- Rutin för budtjänster för Statens medieråd
- Husbok för Statens medieråd

Avvikelse rapportering är systematiserat på myndigheten genom information under protokollförda veckomöten samt i myndighetens kvartalsrapportering.

Myndighetens positiva miljöpåverkan

Påverkan på miljön kan vara både positiv och negativ.

Varje år skriver myndighetens direktör en krönika med fokus på miljö. Nedan följer årets krönika, publicerad på myndighetens hemsida 2020-12-08:

Krönika: Hoppas vi kommer ur pandemin förändrade

2020 är året som för alltid kommer att gå till historien som pandemiåret. Året då epidemiologiska termer som "corona" och "Covid-19" blev en del av vardagssvenskan. Året då vardagsbestyr som att cykla till livsmedelsbutiken blev förknippade med livsfara.

Vid tiden för denna krönika har 65 870 030 bekräftade fall rapporteras till Världshälsoorganisationen WHO; av dessa har 1 523 583 avlidit. Bakom varje siffra: ett förlorat människoliv. En tragedi för de drabbade familjerna, men även för vänner och arbetskamrater.

Parallellt med den härjande pandemin har den abrupta omställningen också fört med sig för miljön positiva effekter. Inte minst har det kraftigt minskade resandet direkt märkts i reducerade koldioxidutsläpp och förbättrad luftkvalitet.

Långsiktigt miljöarbete

Statens medieråd har sedan 2009, liksom övriga statliga myndigheter, i uppdrag att ha ett miljöledningssystem och rapportera resultatet till regeringen och Naturvårdsverket. Myndigheten har sedan 2014 implementerat ett ännu ambitiösare internt arbete som resulterat i en obruten svit av 6 miljödiplom. Något vi är mycket stolta över.

Bakom detta långsiktiga arbete ligger en övertygelse om att vi måste reducera våra klimatavtryck och ett aktivt engagemang från varje enskild medarbetare. Medvetna överväganden i vardagen säkerställer att vi rör oss i riktning mot ett hållbart arbetsliv.

I år har omständigheterna påverkat utfallet, då hemarbete inneburit minskad pendling och då restriktionerna resulterat i att listan över resfria möten blivit längre än någonsin tidigare.

Pandemin har emellertid även resulterat i ökning av antalet hemleveranser och användning av engångsförpackningar, enligt WHO. Det finns inget som pekar på att vi inte är en del av den globala trenden. Så vi har lång väg kvar.

Jag hoppas personligen att vi kommer ur pandemin förändrade. Med medvetenheten att det går att göra kraftfulla förändringar av verksamheter, utan att det behöver innebära försämringar. Vi både kan och ska skapa stärkt samverkan och effektivitet samtidigt som vi ställer om till ett hållbarare samhälle. Jag hoppas att Statens medieråd bidrar såväl genom sin kärnverksamhet som genom att vara en förebild på miljöområdet.

Anette Novak, direktör Statens medieråd

För att öka myndighetens *positiva* miljöpåverkan har Statens medieråd vidtagit följande åtgärder:

Utbildning och information

Mål: Myndigheten ska se till att alla medarbetare har goda kunskaper om myndighetens miljöarbete, grundläggande allmänna miljökunskaper samt känna till FNs globala mål för hållbar utveckling.

För att ge anställda vid Statens medieråd goda miljökunskaper är målet att alla medarbetare ska delta i såväl Systemas utbildning som i interna utbildningar.

Samtliga medarbetare har informerats om rapporteringen till och utfall från Naturvårdsverket, myndighetens styrdokument kopplade till miljöarbetet samt mål och handlingsplan.

Information till allmänheten om myndighetens miljöarbete samt direktörens årliga miljökrönika återfinns på myndighetens webbplats och uppdateras vid behov.

Social hållbarhet

Mål: Att genom intern och extern kommunikation skapa kunskap kring myndighetens kärnverksamhet och genom det bidra till social hållbarhet i samhället.

Alla medarbetare är väl förtrogna med på vilket sätt kärnverksamheten förstärker den sociala hållbarheten.

Folkhälsomyndigheten beskriver den sociala dimensionen av hållbarhetsbegreppet på följande vis: *"...en avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett socialt hållbart samhälle är resilient, men samtidigt förändringsbenäget och ett samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Det är ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen."*

Myndighetens kärnverksamhet bygger kunskap om barn, unga och medier, sprider information och vägledning som stärker medvetenheten om medieanvändning, medier och dess påverkan på demokratin, genom ett pågående särskild regeringsuppdrag förstärker Statens medieråd arbetet med svensk medie- och informationskunnighet, ett arbete som indirekt leder till ökad social hållbarhet. Vidare sprids Statens medieråds miljöarbete via krönikor på hemsidan. Medarbetare har dessutom under året informerats om myndighetens miljöarbete vid kontakt med samarbetspartners och allmänhet

2020 var i mångt och mycket ett speciellt år präglad av Covid 19-pandemin. Hur människor påverkas av att leva i en tid med risk för att smittas av en allvarlig sjukdom vid kontakt med andra människor, kraftig ökning av desinformation kopplat till viruset och pandemin och antidemokratiska krafter som sprider misstro mot demokratins institutioner? Hur påverkarsocial distansering och hemarbete människors välmående? Vilka konsekvenser får det faktum att olika yrkesgrupper har olika möjligheter att hålla sjukdom på avstånd? Frågorna kopplade till social hållbarhet är många men ännu är det för tidigt att dra några slutsatser kring svaren.

För att minska myndighetens *negativa* miljöpåverkan har Statens medieråd vidtagit följande åtgärder:

Produkter

Verksamheten producerar olika typer av material som går att ta del av materialet via myndighetens hemsida, där rapporter, informationsbroschyrer och andra dokument går att ladda ned. Vid webbpublicering strävar myndigheten efter att publicera löpande text i obunden form direkt på sajten, med syfte att minska antalet utskrifter. I extern kommunikation länkar myndigheten till text och bild som publiceras digitalt. Endast inför större aktiviteter tas tryckt material fram och då många av dessa evenemang var inställda under 2020 blev posten för tryckt material ovanligt liten just i år.

Avfall och resursanvändning

Övergripande miljömål: Mängden osorterat avfall ska minimeras, EU:s avfallsdirektiv med avfallshierarki (avfallstrappa) ska efterföljas och myndigheten ska källsortera kopieringspapper, kartong, glas och hårdplast. Farligt avfall ska hanteras så att risken för negativ miljöpåverkan minimeras. Vid inköp av ny brandsläckare av typen skumsläckare ska en utan fluortensider om möjligt prioriteras.

Mätbart miljömål: Att pappersförbrukningen inte ska överstiga 2019 års nivå och att upprättade rutiner för avfall och farligt avfall följs.

Rutin för avfall och farligt avfall ses över årligen. Kemikalielista har uppdaterats med aktuell information. Medarbetarna hålls informerade om den interna avfallshanteringen och nyanställda utbildas löpande. Säkerhetsdatablad för maskindiskmedel finns vid förvaringen av medlet samt hos skyddsombud. Skyddsombud tillser att rutin för hantering av avfall efterlevs.

Varje medarbetare tar ansvar för att ingen onödig utskrift sker. Samtliga medarbetare ska ha som standardinställning till skrivaren: dubbelsidigt och svart/vitt såvida inte särskilda krav finns för arkivering eller utskick. En ny skrivare med utskriftsstopp införskaffades 2018.

Batteriladdare finns på myndigheten.

Antalet utskrifter under 2020 kan sammanställas först när året är slut.

Aktivitet	2017	2018	2019
Konica Minolta Svartkopior	33 908	16 040	0
Konika Minolta Färgkopior	27 705	15 227	0
Brother	8 000	9 500	9 500
Brother 2	11 000	11 000	9 150
HP Color LaserJet Flow (Blue Angel-certifierad)*	-	4 978	32 532
Tillståndskort	45	0	0
Summa	80 613	58 643	51 182

*Ny skrivare 2018

Utskrifter på Brother-skrivarna gäller framförallt handlingar som ska arkiveras, då Statens medieråds arkiv främst består av pappershandlingar. Målsättningen är att under 2021 övergå till e-arkivering, vilket bör minska pappersåtgången.

Resor

Mål: Myndighetens miljöhänsyn gällande resor ska vara kända för alla medarbetare och efterföljas. Resor ska i största möjliga mån minimeras.

Statens medieråd har i uppdrag att samverka och sprida kunskap. Detta görs bland annat via nätverk och föreläsningar, vilket medför ett resande. Myndighetens personal ska, om möjligt, prioritera resfria möten, använda tåg vid resor under 50 mil samt välja miljöcertifierat taxibolag.

Sedan 2016 bokas tjänsteresor via en resebyrå som kan leverera miljöstatistik enligt Naturvårdsverkets modell. Resebyrån har tagit del av myndighetens miljödokument gällande resor och boende. Vid samtliga beställningar tar resebyrån hänsyn till myndighetens miljöpolicy. Alla resor som inte beställts via resebyrån registreras manuellt i en Excel-tabell.

För att kunna genomföra arbetsinsatser kopplade till myndighetens uppdrag krävs ett visst resande och eftersom Statens medieråd är en liten myndighet kan detta ge stora statistiska avvikelser från år till år och beroende av typ av uppdrag. Hädanefter kommer därför inte siffror för resor redovisas i miljöberättelsen.

Pandemin som i hög utsträckning präglade år 2020 har medfört att resandet på myndigheten avsevärt minskat. Antalet resfria möten sammanställs vid årets slut men allt tyder på att dessa har ökat stort.

Inköp / Upphandling

Miljömål: Myndigheten skall eftersträva att göra inköp av miljömärkta varor och tjänster.

I enlighet med myndighetens miljöpolicy prioriteras direktinköp av produkter och tjänster med miljökrav. Myndigheten använder sig av Kammarkollegiets tjänst avropa.se vilket borgar för att miljökrav ställs på ett systematiskt sätt.

Följande upphandlingar och avrop från ramavtal som genomförts av myndigheten under året är: Ärende- och dokumenthanteringssystem, rekryteringskonsult, webbredaktörstjänster, kommunikationstjänst och grafisk profil.

Myndigheten samarbetar ofta med konsulter, exempelvis lärare, experter m.m. där det inte är relevant att ställa miljökrav. Om konsulten reser på myndighetens uppdrag ska hen informeras om myndighetens resepolicy.

En sammanställning över samtliga leverantörer och underleverantörers miljöarbete har gjorts under året.

Energianvändning

Miljömål: *Mål: Elförbrukningen 2020 skall ligga mellan 14,000 kWh – 15,000 kWh.*

För att säkerställa att myndighetens låga energinivå bibehålls analyseras förbrukningen löpande. Personalen har vid flertalet tillfällen informerats om de dagliga rutiner myndigheten har kring släckning av arbetsplatsen samt övriga gemensamma ytor. Myndigheten har en kontinuerlig samverkan med hyresvärden SFI för översyn av elförbrukning och har miljömärkt el.

Indikatorer / nyckeltal för elförbrukningen 2020

En komplett sammanställning kring årsförbrukningen 2020 görs januari 2021.

Aktivitet	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal anställda	21	21	21	19	20	20
El- (kWh)	14 331	14 842	14 384	13 401	13 501	11 279
Kostnader för el	17 911 kr	18 125 kr	17 981 kr	16 753 kr	15 538 kr	14 101 kr
El-kWh/anställd	682	707	685	705	675	564

* 2020 års siffror är januari-november

Mellan åren 2013-2014 fastställdes ett tal som motsvarar det genomsnittligt antal människor som arbetade i myndighetens lokaler (även konsulter inkluderades). Sedan 2015 redovisas antalet faktiskt anställda på myndigheten under året.

Det faktum att många av Statens medieråds medarbetare arbetat hemifrån under stor del av året kommer säkerligen att visas som ett positivt resultat gällande färre utskrifter, färre uttag av förbrukningsmaterial, minskat användande av kemikalier och minskad elförbrukning. Det som dock ska komma ihåg är att utskrifter görs på hemmaskrivare, hemmets pennor och block används likväl som diskmedel och andra rengöringsmedel. Över denna förbrukning har ingen statistik förts under året. Kanske kan det antas att förbrukningen på det stora hela är ungefär densamma som tidigare.

Förhoppningen är dock att den gedigna utbildningen i miljökunskap och de återkommande genomgångarna på myndigheten påverkar medarbetarna till att anamma myndighetens miljötank även på hemmaplan.

Ärendet är berett av

Catarina Falklind Breschi / Therese Hellgren

Beslut att fastställa Miljöberättelse 2020

Anette Novak
Direktör